

285

439

COND ÉS HITVALLÁS

- a magyar írók nyilatkozata -

Egy ezredév alatt sok zivatar verte nemzetünket. De a zivaterek berujában is két fény mindig hű maradt hozzá. Egyik a nemzet csillaga, mely vészek idején is éttört fényével a homályon, a másik pedig virrasztó költőink fáklya-fénye, mely a magyarság számára ma is tanítás.

Számunkra több is annál, mert kötelező örökség.

Hűséggel szeretnők ezt az örökséget hordozni. Nehéz. De megtennünk mégis az egyetlen ut, mert nincs feloldás. Itt állunk hát, a számadás és a vallomás erkölcsi kényszere alatt. Itt állunk az októberi szabadságharc véres halmán, melyet egy nép reménye ostromol. Ha egy évtizedre visszatekintünk orról a halomra, szenvedőnek és várakozónak látjuk a népet. Szenvedett, mert korának eszméit, melyeket tíz év előtt reménnyel üdvözölt, idegen formában és zsarnoki módon akarták életévé tenni. A hosszú kényszer alatt kiuultak természetén a történelmi sebek, a nemzeti függetlenségét vesszendőnek látta. Szenvedő és igaztalan sorsában gyógyulásra áhítva vágyakozott a nemzetté válni s várgott.

Ebben a vágyban és sóvárgásban van a forrás, mely október 23-án feltört a mályból. Mint ennek a forrásnak neves tanui, keserves szívvel kell megmondanunk, hogy a szovjet kormányzat történelmi tévedést követett el, amikor vérrel festette meg forrásunk vizét. Dicső költőink élő szelleme és az emberi igazság segít nekünk abban, hogy jóslatot tegyünk: eljön az idő, amikor a megtévedt hatalom bűnbánatot mond, mint ahogy az általa megdöntött hatalomok is meg kellett bánia ama tiprást, amelyben Petőfi elveszett. Hitünkben és népünk ismeretében mindenkit óvunk attól a téves ítéllettől, hogy szovjet fegyverek nélkül a szocializmus vívmányait kiirtotta volna a forradalom. Tudjuk, hogy nem. Mert a munkássztyály, a parasztság és a java értelmiség hive volt és változatlanul hive a demokrácia és a társadalmi szocializmus vívmányainak, melyeket nem elcsorvasztani akart, hanem élővé tenni inkább. Élővé tenni, azaz a maga magyar testéhez szelni és nemzeti hagyományaink szellemével is megtölteni.

Ezt akartuk és ezt akarjuk mi is, akik a nép vágysinak ígért hirdetjük és jobb jövőjére tesszük lázli sorsunkat. Ezért szólunk külön és együtt az 1945-ös földosztás népi törvénye mellett, nemkülönbön a bányák, az üzemek és a bankok ügyében, hogy azok a társadalom tulajdonában virágozzanak. De vajon terem-e elgondó módon a föld, ha a paraszt a termelés módjaiban kedvét nem lel? S vajon virágozik-e a közösségi vagyon, ha nem egészséges a társadalom?

Igen, nemzeti függetlenség nélkül kedveseget a munkás és a paraszt, a kéz és az értelem; egészséges társadalom nélkül pedig nem gyarapszik a közös vagyon. Még kell hát szereznünk, s éppen a szociális haladás érdekében, a nemzeti függetlenséget; s a népi önkormányzat útján meg kell teremtenünk az egészséges társadalmat.

A nemzeti függetlenség és a társadalmi rend demokratikus felépítése: ez a magyarság vágya, melyet mi is hordozunk és munkába önteni törekszünk. S miközben szívünket és irói életünk jövőndő napjait betölti ez a szándék, a nemzeti egység bölcsője mellől tolmácsoljuk is mindenkinek. A közös cél gondjában kezünket nyújtjuk a munkásoknak, köszöntésünket lélekből küldjük a parasztságnak és szívből az ifjuságnak. Győzzük meg együtt a politika vezetőit, hogy a politika nem lehet öncél, hanem csak a nép ügyére eszköz; s készítsük őket arra, hogy a magyarság egységes óhaja szerint használják ezt az eszközt. Vagyis a függetlenség kivívásáért egyfelől, belső életünkben pedig arra, hogy a munkások és a parasztok törzsére, a szellem és az értelmiség segítségével, felépüljön az egészséges magyar társadalom, az önkormányzat demokratikus módján. Csak így jöhet létre az erős és gazdag állam, melynek a barátsága más államokkal igaz és tartós, s amely nemcsak számúzi az emberi kizsákmányolást, hanem maga sem nehezedik nyomasztó terhével a népre. A nyugalmas és dolgozó társadalom, a nép jólétén örköző állam fölött emigy biztos záloga lesz a jövőnek a nemzet.

Mindzekben magyar gondjainkat röviden elmondottuk és véleményünkről hitvallást teszünk. Irói munkánk igéi lesznek szavaink, gondunk örökös az időben, véleményünk pedig a közírás betüibe és irodalmi művekre költözik.

Hűséget fogadunk a zászló előtt, mely jelezte nekünk, hogy a nép forradalmi egységéből a nemzet újjá született. Ebben a hűségben, hitvallásunk alapján, gondozni és védeni fogjuk a magyarság szellemét. Erkölcs legyen munkánk talpköve, műveinkben pedig találjon értelmet és formát a nép alkotó ereje, az emberség és eszméivel a kor.

Egyedül így leszünk méltók a nagy elődökhöz, s egyedül így válhatunk későbbi nemzedékek érdemes őseivé.

Budapest, 1958. december 2.

Magyar Írók Szövetsége

Apr. 1956/439